

متن پرسش

بسم الهه الرحمن الرحيم: با عرض سلام خدمت استاد عزیز و بزرگوار خداوند را شا کرم که به شما توفیق آشنایی و درک این معارف بلند را داد و توفیق شا گردی شما را به ما عنایت کردو در مدت بیست سال مارا و بسیاری از اطرافیان ما را از این معارف عزیز بهرمنند فرمود. در رابطه با بحث رزق سوالی داشتم جناب استاد از یک طرف در معارف دین ما فقر و نداشتن دنیا ستایش شده است مثلا معصوم علیه السلام می فرماید « إِنَّا لَنُحِبُّ الدُّنْيَا وَ أَنْ لَا نُؤْتَاهَا خَيْرٌ لَنَا مِنْ أَنْ نُؤْتَاهَا وَ مَا أُوتِيَ ابْنُ آدَمَ مِنْهَا شَيْئًا إِلَّا نَقَصَ حَظَّهُ مِنَ الْآخِرَةِ. » (عده الداعی) ما (انسانها) دنیا را دوست داریم، ولی اگر بدان نرسیم بهتر از آن است که به آن برسیم و هرگز به فرزندان آدم چیزی از دنیا داده نشد، مگر آنکه از بهره اخروی^۱شان کم گردید و یا « وَ إِذَا رَأَيْتَ الْفَقْرَ مُقْبِلًا فَقُلْ مَرْحَبًا بِشِعَارِ الصَّالِحِينَ وَ إِذَا رَأَيْتَ الْغِنَى مُقْبِلًا فَقُلْ ذَنْبٌ عُجِّلَتْ عُقُوبَتُهُ » (عده الداعی) و بحضرت موسی وحی شد که هر گاه دیدی فقر بتو رو آورد بگو مرحبا به شعار صالحین و هر گاه دیدی که ثروت بتو رو آورده^۲ بگو گناهی است که بزودی مجازاتش خواهد رسید. ویا داخل شدن یک شتر در سوراخ سوزن راحت تر از داخل شدن یک غنی در بهشت است(عده الداعی) و بسیاری از روایت دیگر که در کتب روایی ما موجود است و از طرف دیگر به روایات و دعا هایی بر میخوریم که فقر را مضر و در دعاها وسعت رزق را از خدا خواسته اند مثلا کاد الفقر ان یکون کفرا (نهج الفصاحه) و یا حضرت علی به فرزندش محمد ابن حنفیه می فرماید ای پسر من از تنگدستی بر تو می ترسم پس از آن بر خدا پناه ببر فان الفقر منقصه للدين مدهشه للعقل داعیه للمقت(نهج البلاغه) ویا در دعای عالیه المضا مین که مستحب است پس از زیارت ائمه علیهم السلام بخوانیم آمده و ترزقنی ما لا واسعا هنیئا نامیا.....و یا در دعایی که امام باقر آن را دعا ی جامع می خوانند آمده اعطنی حظا وافرا فی آخرتی و معاشا واسعا هنیئا مریئا فی دنیای (مفاتیح الجنان) و یا در نامه امام علی به امام حسن علیهم السلام آمده فرزندم از خدا چیز هایی بخواه که غیر او نمی تواند به تو بدهد مثل طول عمر تندرستی و گشایش روزی حلال و بسیاری از ادعیه و روایات دیگر حا لا واقعا وظیفه ما چیست آیا باید از خدا وسعت رزق بخواهیم تا هم علاوه بر طرف کردن نیازهای خود در حد معقول بدون اسراف و تجمل با توجه به رعایت اجمال در طلب رزق بتوانیم به عمل مهم انفاق و دستگیری اقوام و مستمندان موفق شویم و از برکات آن که این همه در قرآن و روایات آمده استفاده کنیم یا خیر و ایا با وسعت رزق بدون حرص و تجمل آدم راحت تر می تواند به عبادات و ذکر و مطالعه خود بپردازد یا با فقر و تنگدستی من خود احساس می کنم مواقعی که در شرایط بهتری از رزق هستم با آرامش بیشتری به مطالعه و عباداتم می پردازیم وانفاقاتی هم

می‌کنم آیا این به خاطر عدم توکل است؟ البته کتاب جا یگانه رزق انسان در هستی را مطالعه و حتی با دوستان مباحثه نمودیم و بسیار بهره بردیم ولی می‌خواهم این سؤال را به طور مشخص لطف نموده پاسخ فرمائید از خدای متعال طول عمر شما استاد عزیز را خواهانم التماس دعا

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم. از روایاتی که صحبت از فاصله گرفتن از ثروتمند شدن است و دل را در گرو ثروت دنیا گذاشتن بر نمی‌آید که فقر به معنای نیازمند شدن به مایحتاج زندگی، مطلوب است. آنجایی هم که بحث طلب رزق وسیع است طبق همان روایاتی که نقل فرموده‌اید منظور ثروتمند شدن نیست بلکه منظور محتاج نبودن است تا همان طور که می‌فرمایید انسان با خاطری آسوده بتواند به وظایف دینی خود بپردازد. عمده آن است که متوجه شویم آری «وَمَا أُوتِيَ ابْنُ آدَمَ مِنْهَا شَيْئاً إِلَّا نَقَصَ حَظُّهُ مِنَ الْآخِرَةِ» بنی آدم بدانند اگر از دنیا چیزی به او دادند که در راستای لذات صرفاً دنیایی بود به همان اندازه از آخرت او کم می‌گذارند ولی آن نوع زندگی که به طور طبیعی در زیر سایه‌ی برنامه‌ی الهی اداره می‌شود هرگز گرفتار چنین مشکلی نخواهد بود. و در همین راستا مردی خدمت امام صادق علیه السلام عرض کرد: ما طالب دنیا هستیم امام به او فرمودند میخواهی با دنیا چه کنی، گفت: برای خودم از آن کمک میگیرم، و به خاندانم میرسانم، و صدقه میدهم و صلّه رحم به جای میاورم و حج انجام میدهم، امام فرمود: اینها دنیا نیستند همه اینها آخرت میباشند. موفق باشید